

Икономист: Ключът към по-високи пенсии е въвеждането на мултифондовия модел във втория и третия стълб

- Source: varna24.bg, Online
- Date: 22-01-2026, 20:02
- Country: Bulgaria

Правителството в оставка ще предложи на Народното събрание промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО), с които се предвижда въвеждането на мултифондовия модел във втория и третия стълб на пенсионната система. Целта е да се даде възможност средствата от допълнителното пенсионно осигуряване да се инвестират по-гъвкаво – както в по-консервативни инструменти с по-ниска, но по-сигурна доходност, така и в по-динамични и по-рискови финансови продукти с потенциал за по-висока възвръщаемост. Темата се обсъжда повече от 14 години, но реалното ѝ прилагане се забави значително. Според Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, това закъснение е коствало сериозни пропуснати ползи за осигурените лица. "Повече от 14 години се обсъжда въвеждането на мултифондовата система във втория и третия стълб на пенсионното осигуряване. За тези 14 години осигурените хора пропуснаха много възможности", коментира пред БНР Иванов. По думите му реформата не само ще създаде предпоставки за по-високи пенсии в бъдеще, но ще има и положителен ефект върху капиталовия пазар, като осигури повече дългосрочни инвестиции и по-голяма дълбочина на финансовата система. Иванов припомни, че през 2000 г. в България беше въведен тристълбовият модел на пенсионната система. Той включва солидарния стълб – фонд "Пенсии" на НОИ, както и задължителното допълнително и доброволното допълнително пенсионно осигуряване, администрирани от частни пенсионни фондове. В момента Кодексът за социално осигуряване строго регламентира в какви активи и в какви процентни съотношения пенсионните фондове могат да инвестират средствата на осигурените. "Имаме една универсализация на инвестициите в пенсионните фондове, тъй като законът ограничава както разнообразието от инвестиции, така и риска, който фондовете могат да поемат", посочи Иванов. Според него именно мултифондовият модел създава възможност за по-добра диверсификация и избор, съобразен с възрастта и рисковия профил на осигурените лица. Той призна, че инвестициите в по-динамични фондове носят и риск от временни загуби, като даде пример с ковид кризата, когато глобалните финансови пазари бяха силно засегнати. В същото време в системата съществуват редица защитни механизми. "В КСО е предвиден гаранционен фонд, който до определена степен защитава осигурителните вноски. Премахва се гарантираната минимална доходност и се въвежда бенчмарк, спрямо който ще се оценява представянето на пенсионните фондове", обясни Иванов. Той определи като популистка тезата, че две пенсии – една от солидарната система и една от индивидуалната партида за хората, родени след 1960 г. – могат да бъдат по-ниски от една пенсия, получавана единствено от НОИ. "В България почти 50% от пенсионерите получават минимална пенсия, гарантирана със закон. Ако обаче се следва строго осигурителният принос, голяма част от тези хора не биха достигнали дори този минимум. В този смисъл пенсионната система в значителна степен изпълнява и социална функция", коментира Иванов. По думите му, когато става въпрос за човек, чиито осигуровки не достигат минималната пенсия, реално доходът му се формира от две части – пенсия и социална добавка. В такива случаи наистина може да се създаде впечатление, че "две пенсии са по-малко от една", но това не е резултат от допълнителното осигуряване, а от социалните механизми в системата.